

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет соціології і права**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
соціології і права

_____ А.А. Мельниченко

«__» _____ 20__ р.

**«Історія України»
РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки *бакалавра*

напряму *6.030401 «Правознавство»*

спеціальності *7.030401*

спеціалізації *ВП-01/а*

(шифр за ОПП : НГ-01)

Ухвалено методичною комісією
факультету соціології і права
Протокол від «__» _____ 20__ р.
№__
Голова методичної комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)
«__» _____ 20__ р.

Робоча програма кредитного модуля «Історія України» для студентів за напрямом підготовки 6.030401, спеціальністю «Правознавство», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», за денною формою навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Історія України».

Розробники робочої програми:

Доцент кафедри публічного права, к.і.н., доцент

Тараненко Микола Григорович

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного права

Протокол від «16» червня 2015 р. № 11

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«__» _____ 20 __ р.

1. Опис кредитного модуля

Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Галузь знань 0304 «Право»	Назва дисципліни, до якої належить кредитний модуль <i>Історія України</i>	Форма навчання <i>денна</i>
Напрямок підготовки 6.030401	Кількість кредитів ECTS 3	Статус кредитного модуля <i>нормативна</i>
Спеціальність 7.030401 «Правознавство»	Кількість розділів 1	Цикл до якого належить кредитний модуль <i>гуманітарної та соціально-економічної підготовки</i>
Спеціалізація ВП-01/01	Індивідуальне завдання <i>самостійні роботи</i>	Рік підготовки: <i>1-й</i>
		Семестр: <i>1-й</i>
Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>бакалавр</i>	Загальна кількість годин 90	Лекції <i>18 год.</i>
		Практичні (семінарські) <i>1-й семестр – 18 год.</i>
	Тижневих годин: аудиторних – 36 СРС – 54	Самостійна робота <i>1-й семестр – 54 год.</i> у тому числі на виконання індивідуального завдання
		Вид та форма семестрового контролю <i>1-й семестр – диф.залік</i>

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Мета курсу «Історія України» полягає у вивченні студентами історії виникнення та розвитку українського етносу, основних закономірностей його державотворення, значення геополітичних факторів на шляху сучасного розвитку України.

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання: основні періоди історії України; особливості кожного з історичних періодів, їхні спільні та відмінні риси, а також значення з точки зору українського державо- та націотворення.

вміння: аналізувати історію України як історію окремого народу та його держави, так і в контексті загальноєвропейської та світової історії; здійснювати періодизацію української історії та компаративний аналіз різних епох; екстраполювати окремі історичні події на сучасний історико-політичний процес; прогнозувати можливі варіанти майбутнього суспільно-політичного розвитку України.

досвід: підготовка до вивчення загально професійних та спеціальних юридичних дисциплін; формування основ професійного праворозуміння і правової культури майбутніх юристів на основі історико-правового аналізу різних етапів українського державотворення.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів, тем	Розподіл за видами занять			
	Всього	Лекції	Семінарські заняття	СРС
Тема I. Вступ до курсу історія України. Історія України як наука та навчальна дисципліна	5	1		4
Розділ I. Етнічний і етнополітичний контекст української історії.	16	4	4	8
<i>Тема 1.1.</i> Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу.		1	2	4
<i>Тема 1.2.</i> Етнополітичні аспекти української історії нового і новітнього періоду.		2	2	4
<i>Тема 1.3.</i> Історичні аспекти міграційних явищ в Україні. Українська діаспора.		1		
Розділ II. Історичний поступ української держави.	23	5	4	14
<i>Тема 2.1.</i> Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу українського державотворення.		2		
<i>Тема 2.2.</i> Особливості державотворчих процесів у новітній період.		2		
<i>Тема 2.3.</i> Державотворчі процеси в умовах незалежності України.		1		
Контрольна робота № 1			2	
			2	

<p>Розділ III. Соціальні структури і соціальні відносини в українському суспільстві в історичному контексті.</p> <p><i>Тема 3.1.</i> Форми соціальної організації, соціальні відносини у давні часи, добу середньовіччя та нової історії.</p> <p><i>Тема 3.2.</i> Соціальні процеси і відносини України новітнього періоду.</p> <p><i>Тема 3.3.</i> Суспільно-політичні трансформації у сучасній Україні.</p>	20	4	4	12
<p>Розділ IV. Історичні аспекти розвитку культури українського народу.</p> <p><i>Тема 4.1.</i> Особливості історії культури українського народу в давні часи і добу середньовіччя.</p> <p><i>Тема 4.2.</i> Історико-культурні процеси в Україні нової і новітньої доби.</p> <p><i>Тема 4.3.</i> Культурне життя сучасної України.</p> <p>Контрольна робота № 2</p>	18	4	4	10
Диф. залік	8		2	6
Всього	90	18	18	54

4. Лекційні заняття

Лекція 1. Вступ. Історія України як наука та навчальна дисципліна.

План:

1. Предмет і завдання курсу. Періодизація історії України.
2. Наукова література, джерела вивчення української історії.

3. Місце дисципліни у навчальному процесі, її значення для професійної підготовки технічних спеціалістів, виховання громадянської позиції та патріотизму.

Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції:

Історичні карти – “Розселення східнослов’янських племен”;
“Київська Русь у IX – X ст.”;
“Галицько-Волинське князівство”;
“Польсько-Литовська експансія”;
“Українські землі у складі Російської імперії на поч. XVIII ст.”

Основна література:

1. *Брайчевський М.* Вступ до історичної науки: Навчальний посібник. – К., 1995.
2. Історія і її соціально-виховне значення // Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. – К., 1991. – С. 190-192.
3. *Кульчицький С.* Історія і час (роздуми історика) // Український історичний журнал. – 1992. – № 4. – С. 3-11.
4. *Павко А.І.* Політична історія України як наука і навчальна дисципліна. – К.: Знання України, 2004. – 52 с.
5. *Панченко П.* Історична наука повинна бути далекою кон’юнктури і політики // Український історичний журнал. – 1993. – № 1. – С.158-159.
6. *Потульніцький В.А.* Українська та світова історична наука // Український історичний журнал. – 2000 – № 3. – С.22.

Додаткова література:

1. *Толочко П.* Київська Русь. – К., 1996. – 249 с.
2. *Юрій М.Т.* Етногенез та менталітет українського народу – К.: Таксон, 1997. – 237с.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Проблеми етногенезу українського народу в історичній літературі.
2. М. Грушевський – видатний український історик та громадсько-політичний діяч.
3. Причини та особливості формування історико-етнографічних регіонів України: Буковини, Волині, Галичини, Закарпаття, Слобожанщини, Півдня, Середнього Подніпров’я.
4. Литовська та польська експансії на українських землях: етнополітичні виміри.

Розділ І. Етнічний та етнополітичний контекст української історії.

Лекція 1.1. Етнополітика та її особливості в різних періодах життя українського народу.

План:

1. Історія та історіографія в еволюції, їх місце і роль в гуманізації діяльності людини. Історіософські концепції щодо формування та розвитку українського етносу.
2. Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України.
3. Історичні аспекти, найбільш характерні риси спілкування між собою в рамках держави чисельних етносів України.

Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції:

Історичні карти:
* “Розселення східнослов’янських племен”;
* “Київська Русь у IX – X ст.”;
* “Галицько-Волинське князівство”;
* “Польсько-Литовська експансія”;

* “Українські землі у складі Російської імперії поч. XVIII ст.”

Основна література:

1. *Бойко О.Д.* Історія України. – К., 2002. – С. 58–80.
2. *Грушевський М.С.* Ілюстрована історія України. – К., 1990 – С. 31-38, 105-108, 111-114.
3. Етнографія України: Навч. посібник / За редакцією С.А.Макарчука – Львів, Світ, 1994. – С.520.
4. *Зубалій О.Д., Лановик Б.Д., Траф'як М.В., Жук Г.М.* Історія української діаспори: Навчальний посібник для студентів вузів – К.: НМК ВО, 1998. – 148 с.
5. Історія України: Соціально-політичні аспекти. Навч. посіб. За ред. проф. Б.П.Ковальського. – Ч. I. – К.: 2003. – С.15-69.
6. Історія України. За ред. В.А.Смоля. – К.: Альтернатива, 1997. – С.405- 418.
7. Політична історія України. / За ред. В.І.Танцюри. – К., 2001. – С. 26-33, 45-48.

Додаткова література:

1. *Толочко П.* Київська Русь. – К., 1996. – 249 с.
2. *Юрій М.Т.* Етногенез та менталітет українського народу – К.: Таксон, 1997. – 237с.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Формування концепції державної етнонаціональної політики сучасної України.
2. Етноси в Україні: від найдавніших часів до сьогодення.
3. Етнічні спільноти в Кримському регіоні в історичній ретроспективі.
4. Міграція і еміграція українців, її хвилі. Українська діаспора та її внесок у відродження держави.

Лекція 1,2. Етнополітичні аспекти української історії нового і новітнього періоду.

План:

1. Спроби вирішення етнополітичних проблем в Україні за добу української національної революції (1917-1920рр.) Центральною радою, Гетьманським урядом та Директорією УНР.
2. Етнополітичні фактори у політиці радянської влади на Україні в 1920-1991рр. Посилення русифікації українського народу в період кризи радянської влади та розпаду СРСР.
3. Головні стратегічні напрями етнополітики сучасної України.

Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції:

Схеми:

* “національний склад населення України. Національні меншини та етнічні групи з невизначеним статусом”.

Історичні карти:

* “Україна в 1917-1920рр.”;

* “Радянська Україна в міжвоєнний період”;

* “Російськомовне населення УРСР (1970 р.)”.

Основна література:

1. Історія України: Соціально-політичні аспекти. Навч. посіб. / За ред. проф. Б.П.Ковальського. – Ч. I. – К.: 2003. – С.70-98.
2. Національні процеси в Україні. Документи і матеріали / За ред В.Ф.Панібудьласки. – К., Вища школа, 1997 – 205 с.

3. Політична історія України / За ред. *В.І. Танцюри*. - К., 2001, с.26-33, с.45-48.
4. *Зубалій О.Д., Лановик Б.Д., Траф'як М.В., Жук Г.М.* Історія української діаспори: Навч. посіб. для студентів вузів – К.: НМК ВО, 1998. – 148 с.
5. *Євтух В.Б., Трощанський В.П., Галушко К.Ю.* та ін. Етнополітична структура українського суспільства. Довідник. – К.: Наукова думка, 2004. – с.3-331.
6. Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України. Ун-т держави і права ім. В.М. Корецького; редкол.: *Ю.І. Римаренко* (відп. ред.) та ін. – К., Довіра: Генеза, 1996 – с.435-653.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Формування концепції державної етнонаціональної політики сучасної України.
2. Етноси в Україні: від найдавніших часів до сьогодення.
3. Етнічні спільноти в Кримському регіоні в історичній ретроспективі.

Лекція 1.3. Історичні аспекти міграційних явищ в Україні. Українська діаспора.

План:

1. Причини, періодизація історії українського еміграційного руху.
2. Українська діаспора в країнах колишнього СРСР.
3. Українці в Європі.
4. Українська діаспора в інших країнах світу.

Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекцій:

Історична карта: “Українці в світі”

Основна література:

1. *Абліцов В.Г.* Галактика „Україна”. Українська діаспора: видатні постаті. – К. : КИТ, 2007. – 436 с.
2. *Ажнюк Б.М.* Мовна єдність нації: діаспора й Україна / НАН України; Інститут української мови. – К.: Рідна мова, 1999. – 450 с.
3. *Євтух В., Трощинський В., Попок А., Швачка О.* Українська діаспора. Соціологічні та історичні студії / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка; Центр сучасного суспільствознавства. – К.: Видавництво УАННП „Фенікс”, 2003. – 228 с.
4. *Ідзьо В.* Українська діаспора в Росії: Українсько-російські взаємовідносини: історія, наука, релігія. – Л. : БаК, 2002. – 304 с.
5. *Кривда Н.Ю.* Українська діаспора: досвід культуротворення: монографія. – К. : Академія, 2008. – 280 с.
6. *Мерфі Н.Г.* Українська діаспора в США: збереження традицій національної культури / Донецький національний ун-т. – Донецьк: Вебер, Донецька філія, 2007. – 257 с.
7. *Мисечко А.І.* Українська діаспора: Навч.-метод. посіб. – О.: Астропринт, 2002. – 68 с.
8. *Табачник Д.В., Москаль Г.Г., Попок А.А.* Україна – діаспора: можливості економічної співпраці: довідник: у 2 ч. – К.: Альтерпрес, 2004: Ч. 1, т. 1: Економічні можливості регіонів України. – 522 с.; Ч. 1, т. 2 : Економічні можливості регіонів України. – 473 с.
9. *Чернова К.О.* Українська діаспора як соціокультурна система. – К., 2007. – 347 с.

Додаткова література:

1. *Табачник Д.В., Попов Г.Д.* Українці зарубіжжя та Україна: довідник. – К. Знання, 2007–399 с.

2. Стасюк М., Крюковський Ю. Впливи міграційних процесів на основні демографічні показники в Україні. // Україна: аспекти праці. – 2004. №5. с. 40-45,
3. МАЛИНОВСЬКА О. УКРАЇНА І СВІТ: ХАРАКТЕР І НАПРЯМКИ МІГРАЦІЇ // ВІДРОДЖЕННЯ. – 1999. - №3. С 13-17..

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Українці у світі: новітні статистичні відомості: скласти таблицю.
2. Внесок діаспори у збереження національної ідентичності, культури українського народу.
3. Роль української діаспори у соціально-економічному, політичному і культурному житті країн її проживання.

Розділ II. Історичний поступ української держави.

Лекція 2.1. Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу державотворення.

План:

1. Концепції державності в українській історичній науці. Найдавніші держави на території України.
2. Княжий період державотворення на українських землях. Київська Русь та Галицько-Волинське князівство, їх державний лад, система органів державного управління та етапи розвитку.
3. Політично-адміністративний устрій України в XIV – першій половині XVII ст.
4. Козацько-гетьманська держава – Військо Запорізьке.

Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекцій:

Історичні карти:

- * “Київська Русь IX-X ст.”
- * “Галицько-Волинська держава”.

Таблиці:

- * “Державне управління в Київській Русі”.
- * “Державне управління у Великому князівстві Литовському”.
- * “Організація Верховної влади та козацького самоврядування в Запорізькій Січі”.
- * “Державне управління в Гетьманській державі Б.Хмельницького”.

Основна література:

1. Бойко Д. Історія України. – К., 2002 – С.5 – 174.
2. Борисенко В.І. Курс української історії з найдавніших часів до ХХ ст. – К., 1998. – С. 18-21, 46-60, 87-107, 117-127, 210-278, 327-387.
3. Брайчевський М.Ю. Походження Русі – К, 1968 – С. 105.
4. Дігтяр П.А. Історія держави і права України – К., 1997. – С.7-177.
5. Історія України. / За ред. Ковальського Б.П.– К.: Вища школа, 1998 – С. 46-133, 145-191.

6. Історія України. Соціально-політичні аспекти. Навчальний посібник. / Заг. ред. Ковальського Б.П.– ч. II. - К., 2003. – С.3-28.
7. *Киричук В.В.* Історія державного управління в Україні – К., 2000. – С. 8-93.
8. *Шевчук Т.В., Тараненко М.Г.* Історія Української державності. Курс лекцій. – К., 1990 – С. 9-139.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Норманська концепція походження назви “Русь”, утворення Київської Русі її оцінка в сучасній історіографії.
2. Українське козацтво як державотворча сила.
3. Утворення української держави – Війська Запорозького під проводом Б.Хмельницького її державно-політична та соціально-економічна організація.
4. Причини та наслідки ліквідації автономного устрою Гетьманщини.
5. Особливості державного життя в Україні за часів Литовського та Польського підпорядкування.

Лекція 2.2. Еволюція українського державотворення у новітній період.

План:

1. Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України в 1917-1920 рр.
2. Державотворчі процеси в Україні в радянський період та їх історичне місце.

Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекцій:

Таблиці:

- * “Формування органів державного управління в Україні в період Центральної Ради”.
- * “Державне управління в період правління гетьмана П. Скоропадського”.
- * “Державне управління періоду Директорії УНР”.
- * “Державне управління в Україні за конституціями 1919р. та 1937р.”.

Основна література:

1. *Бойко Д.* Історія України. – К., 2002 – С.566 – 614.
3. *Дігтяр П.А.* Історія держави і права України – К., 1997. – С.178-290.
2. Історія України. Соціально-політичні аспекти. Навчальний посібник./ Заг. ред. Ковальського Б.П.- ч. II.– К., 2003. – С.29-82.
3. *Литвин В.М.* Україна: доба війн і революцій (1914-1920рр.) – К.: Альтернатива 2003. с. 89-420.
4. *Яневський Д.* Політичні системи України 1917-1920 років: спроби творення та причини поразки. – К.: Дух і літера, 2003. – с. 67-671.
5. *Киричук В.В.* Історія державного управління в Україні – К., 2000.– С. 94-167.
6. Новітня історія України: 1900-2000. / За ред А.Г. Слісаренка. – К, 2002. – с.147-260.

7. Політична історія України. / За ред. В.І.Танцюри. – К., 2001. – С. 33-44, 49-55, 56-69.
8. *Шевчук Т.В., Тараненко М.Г.* Історія Української державності. Курс лекцій. – К., 1990 – С. 173-422.

Додаткова література:

1. *Гунчак Т.* Україна. Перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії.– К.: 1993.– 105с.
2. Історія держави і права України / За ред. В.С. Калиновський, А.В. Кузьминец. – К., 2003. 448с.
3. *Кремень В., Табачник Д., Ткаченко В.* Україна: альтернативи поступу (критика історичного досвіду). – К.,1996. – 406 с.
4. *Кондратюк В.О., Буравченкова С.Б.* Українська революція: здобутки та втрати в державотворчих змаганнях. – К., 1998. – 207с.
5. НАГАЄВСЬКИЙ І. *ІСТОРИЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ХХ СТОЛІТТЯ.* – К., 1993. – 413 С.

Завдання на СРС Закоспектувати:

1. Національне питання в програмних українських політичних партій та рухів та боротьба за його реалізацію у кінці ХІХ – на початку ХХ ст.
2. Українська революція 1917-1920 рр.: досягнення та прорахунки в державотворчих змаганнях.
3. Західноукраїнські землі у 1918-1920рр. Боротьба за відродження Української держави.
4. Плани сусідніх держав щодо України на передодні та на початку Другої Світової війни.
5. Українське питання в політиці фашистського Рейху. Розгортання руху опору на окупованій Німеччиною та її союзниками території України в 1941-1944 рр.

Лекція 2.3. Державотворчі процеси в умовах незалежності України.

План:

1. Історичні особливості, основні напрями і процеси будівництва незалежної Української держави.
2. Конституційний процес, реорганізація вищих органів державного управління та місцевого самоврядування України.
3. Подальший розвиток української держави на рубежі ХХ – ХХІ ст.

Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекцій:

Таблиці:

* “Державне управління в Україні за Конституцією 1996р.”

* “Структура Верховної ради України”

Основна література:

1. *Бойко Д.* Історія України. – К., 2002 – С.487 – 537.
2. *Дігтяр П.А.* Історія держави і права України – К., 1997. – С.29.
3. Історія України: курс лекцій / *За ред. Б.П. Ковальського.* – К., 1998. – с 479-501.
4. Історія України. Соціально-політичні аспекти: Навч. посібник. / *Заг. ред. Ковальського Б.П.– ч. II.– К., 2003. – С. 84-139.*
5. Новітня історія України: 1900-2000. / *За ред А.Г. Слюсаренка.* – К, 2002. – с.174-260.

6. Політична історія України. / За ред. В.І.Танцюри. – К., 2001. – С. 56-69.
7. Шевчук Т.В., Тараненко М.Г. Історія Української державності. Курс лекцій.– К., 1990 – С. 423-473.
8. Литвин В.М. Україна: доба війн і революцій (1914-1920рр.) – К.: Альтернатива, 2003.– С. 89-420.
9. Кудряченко А.І., Рудич В.О., Храмов Ф.П. Геополітика: Підручник – К., МАУП, 2004. – С. 207-253.

Додаткова література:

1. Храмов В.О., Бовтрук Ю.А. Зовнішньоекономічна політика: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 264 с.
2. Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспект: (Кол. моногр.) / За ред. Ф.М. Рудича. – К., МАУП, 2002. – 488 с.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Україна в сучасних геополітичних перетвореннях. Етапи розвитку зовнішньополітичних стосунків України з Росією та США.
 2. Основні етапи та напрямки розбудови незалежної Української держави в другій половині 90-х рр. ХХ ст.
 3. Історичний вимір конституційного процесу в Україні та його роль у політичному реформуванні держави на рубежі ХХ – ХХІ ст.
- Основні тенденції співробітництва України з міжнародними організаціями в кінці ХХ - на початку ХХІ ст.

Розділ III. Соціальні структури і соціальні відносини в українському суспільстві в історичному контексті..

Лекція 3.1. Форми соціальної організації, соціальні відносини у давні часи, добу середньовіччя та нової історії.

План:

1. Історичні процеси формування суспільно-політичної організації українського суспільства.
2. Історія формування та діяльності громадських, культурологічних та політичних організацій в українському суспільстві.
3. Об'єктивні умови та суб'єктивні фактори в процесах гуманітарного, політичного життя народу в умовах Російської та Австро-Угорської імперій.

Основна література:

1. Бойко О.Д. Селянство України в другій половині XVI – першій половині XVII ст. – К., 1993 – С.285.
2. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2002 – С.86-135.
3. Борисенко В.Й. Курс української історії з найдавніших часів до ХХ ст. – К., 1998. – С. 18-21, 46-60, 87-107, 117-127, 210-178, 327-387.
4. Історія України (соціально-політичні аспекти): Навч. посібник. / Заг. ред. Ковальського Б.П.– ч. III.– К., 2006 – С.3-104.
5. Щербак В. Українське козацтво, формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. – К., 2000. – С.385
6. Яковенко Н.М. Українська шляхта з кінця XIV – до XVII ст. (Волинь і Центральна Україна). – К., 1993. – С.247.
7. Історія суспільних рухів та політичних партій в Україні (XIX – 1920 р.) – К., 1993 – С. 10-104.

8. Колесник В.Ф., Рафальський О.О., Тимошенко О.П., Шляхом національного відродження. Національне питання в програмах та діяльності українських партій Наддніпрянщини. 1900-1907 рр. – К., 1998. – С. 189.

Додаткова література:

1. Апанович О. Розповідь про запорозьких козаків. – К., 1991 – С. 234-266.
2. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: в 3-х т. – т.1 – К., 1990. –С. 153-167.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Козацько-селянські повстання кінця XVI – 30-х рр. XVII ст.
2. Гайдамацький рух на Правобережжі України. Коліївщина. Рух опришків.
3. Соціальна модернізація України у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.
4. Кирило-Мефодіївське товариство та його вплив на зростання національної свідомості українців.
5. Виникнення громад та їх роль у національному відродженні України.

Лекція 3.2. Соціальні процеси і відносини в Україні новітнього періоду.

План:

1. Особливості соціальної політики державних утворень в Україні доби революції і громадянської війни 1917 – початку 1920 рр.
2. Соціальна політика, соціальні процеси в радянській Україні.
3. Дисидентський рух як політична форма опору офіційній владі в Україні.

Основна література:

1. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2002 – С.86-135.
2. Історія України (соціально-політичні аспекти): Навч. посібник. / Заг. ред. Ковальського Б.П.– ч. III.– К., 2006 – С.3-104.
3. Історія суспільних рухів та політичних партій в Україні (XIX – 1920 р.) – К., 1993 – С. 10-104.
4. Колесник В.Ф., Рафальський О.О., Тимошенко О.П., Шляхом національного відродження. Національне питання в програмах та діяльності українських партій Наддніпрянщини. 1900-1907 рр. – К., 1998. – С. 189.
5. Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919-1928). – К.: Основи, 2006. – С. 21-151, 161-221.

Додаткова література:

1. Голубицький О.П. та ін. Політичні партії України. – К., 1996. – 135 с.
2. Шаповал Ю. Україна в 20-50-х років і сторінки неписаної історії. – К., 1995. – 169 с.
3. Шевченко Л. Культурно-ідеологічні процеси в Україні у 40-50-х роках // Український історичний журнал. – 1992.– № 7-8.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Участь українських депутатів в I та II Державних Думах Російської імперії.
2. Виникнення політичних товариств і партій на українських землях на початку XX ст. Національне питання в програмах політичних партій і рухів.

Лекція 3.3. Суспільно-політичні трансформації в сучасній Україні.

План:

1. Утворення політичних партій, становлення багатопартійної системи та її вплив на громадсько-політичне життя в Україні.
2. Етапи і особливості формування соціальної політики в контексті нових реалій кінця ХХ – початку ХХІ ст.
3. Українська церква та проблеми духовного відродження нації.

Основна література:

1. *Бойко О.Д.* Історія України. – К., 2002 – С.502-521.
2. *Крисаченко В.С. та ін.* Україна: крок у ХХІ ст. (соціально-політичний аналіз). – К., 2002 – С. 620.
3. Новітня історія України (1900-2000 рр.): Підручник (За ред. В.Г. Кременя) – К., 2001 – С.390.
4. Новітня історія України (1900-2000 рр.): Підручник (За ред. А.Г. Слюсаренка) – К., 2002 – С.540.
5. Історія України / За ред. Б.П.Ковальського – К., Вища школа, 1998. – С.58-167.
6. Історія України (соціально-політичні аспекти): Навч. посібник / За ред. Ковальського.– Ч. III. – К., 2006. – С.105-125.
7. Україна багатопартійна. Програмні документи нових партій. – К., 1991. – С. 10-191.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Культура, освіта та спорт в умовах функціонування суверенної держави.
2. Історичні процеси реформування релігійних конфесій в Україні на сучасному етапі, їх взаємовплив та стосунки з державою.
3. Сучасна соціальна політика України та заходи щодо подолання кризових явищ.
4. Утворення багатопартійної системи та її вплив на громадсько-політичне життя сучасної України.

Розділ IV. Історичні аспекти розвитку культури українського народу.

Лекція 4.1. Особливості історії культури українського народу в давні часи і добу середньовіччя.

План:

1. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій.
2. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
3. Національно-культурні процеси в Україні в умовах Литовсько-польської держави.
4. Культура козацької держави. Зміни у культурному житті України після ліквідації Гетьманщини.

Основна література

1. *Антонович Д.* Українська культура / К. Костева (передм.). – Мюнхен, 1988. – 517 с.
2. *Асєєв Ю.С., Баран В.Д., Баранов І.А., Белозор В.П., Бессонова С.С.* Історія української культури: У 5 т. – К.: Наукова думка, 2001. – Т.1:Історія культури давнього населення України. – 1134 с.
3. *Балабіна В. І., Белановська Т. Д., Бобровський Т. А., Бузян Г. М., Бурдо Н. Б.* Енциклопедія Трипільської цивілізації: В 2 т. / Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО;

- Корпорація "Індустріальна спілка Донбасу"; ЗАТ "Петроімпекс". — К. : ТОВ "Укрполіграфмедіа", 2004. Т. 2 — 654 с.
4. Історія української культури / Під редакцією І.Крип'якевича. — К.: Либідь, 1994. — 651 с.
 5. *Огиенко И.И.* Украинская культура: Краткая история культурной жизни украинского народа / Репринт. воспроизведение изд. 1918 г. — Киев: Абрис, 1991. — 272 с.
 6. *Фартушний А.А.* Українська культура. Ч. 1. Культура передісторичної доби. Культура Київської доби. Культура Галицько-Волинської держави / Держ. ун-т „Львівська політехніка”. Каф. філос. та культурології. — Л., 1999. — 112 с.
 7. *Авраменко А. М., Галушок В. Г., Бачинська О. А., Богиря А. М., Верстюк В. Ф.* Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. / НАН України; Інститут історії України. НДІ козацтва / В.А. Смолій (відп.ред.) — К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2000. Т. 2 — 724 с.

Додаткова література:

1. *Асєєв Ю.* Етапи розвитку архітектури Київської Русі // Укр. академія мистецтва. — К., 2000. — Вип.7.
2. *Александрович В.С., Борисенко В.Й., Виврот Т.М., Горобець В.М., Горський В.С.* Історія української культури: У 5 т. / НАН України; головний редактор — Б.Є.Патон. — К.: Наукова думка, 2001. — Т.3: Українська культура другої половини XVII – XVIII століть. — 1246 с.
3. *Алексієвець Л.М.* Києво-Могилянська академія у суспільному житті України і зарубіжних країн (XVII- XVIII ст.ст.). — Т.: Збруч, 1999. — 264 с.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Культура давніх слов'ян.
2. Розвиток освіти та науково-технічних знань в Київській Русі.
3. Братство та братські школи.

Лекція 4.2. Історико-культурні процеси в Україні нової та новітньої доби.

План:

1. Українське національне відродження, його періодизація
2. Новітні відкриття у природознавстві поч. ХХ ст. та розвиток української науки.
3. Політика українських урядів (Центральної Ради, Української держави П.Скоропадського, Директорії УНР, ЗУНР) у сфері культури.
4. Культура радянської України.

Основна література:

1. *Артюх Л.Ф., Балушок В.Г., Бондаренко Г.Б., Борисенко В.К., Виврот Т.М.* Історія української культури: У 5 т. / НАН України; головний редактор — Б.Є.Патон. — К.: Наукова думка, 2001. — Т. 4, кн.1: Українська культура першої половини ХІХ століття. — 1008 с.
2. *Агафонова Н.В.* Становлення національної системи освіти в Україні: 1917- 1920 рр. / Одеський державний університет ім. І.І.Мечникова — О., 1998. — 16 с.
3. Історія української культури / Під редакцією І.Крип'якевича. — К.: Либідь, 1994. — 651 с.
4. *Огиенко И.И.* Украинская культура: Краткая история культурной жизни украинского народа / Репринт. воспроизведение изд. 1918 г. — Киев: Абрис, 1991. — 272 с.
5. *Антонюк Т.Д.* Денаціоналізація системи відносин сім'ї і школи в умовах радянської освіти в УСРР (20-ті - початок 30-х років ХХ століття / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка — К., 2005. — 18 с.

6. *Бакланова Н.М.* Політичні процеси та культурологічні проблеми в умовах становлення тоталітаризму (на прикладі України в 20-х роках) / Одеський державний університет ім. І.І.Мечникова — О., 1996. — 26 с.
7. *Борисенок Е.Ю.* Феномен советской украинизации. 1920-1930-е годы / Институт славяноведения РАН. — М. : Европа, 2006. — 245 с.

Додаткова література:

1. *Бардаш О.Д.* Російське самодержавство та суспільно-культурне життя в Україні на початку ХХ століття (1900-1917 рр.) / Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова — К., 2007. — 20 с.
2. *Вівсяна І.А.* Національно-культурна співпраця українців Галичини та Наддніпрянщини у 1917 - 1920 рр. / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка — К., 2003. — 18с.
3. *Бойко М.П.* Кирило-Мефодіївське товариство: філософські та культурологічні ідеї національної самосвідомості та державотворення / Дніпродзержинський державний технічний університет. — Дніпродзержинськ : Вид. від. ДДТУ, 2006. — 452 с.

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Освітнянські реформи ХІХ ст. та їх наслідки.
2. Політика коренізації, її мета, зміст
3. Науково-технічна революція на українських землях.

Лекція 4.3. Культурне життя сучасної України..

План:

1. Запровадження нової моделі освіти в сучасній Україні. Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти.
2. Наука і техніка України як невід'ємна частина світової науково-технічної революції.
3. Особливості мистецького та літературного життя. Мовна ситуація в Україні.

Основна література:

1. *Богуцький Ю.П., Андрущенко В.П., Безвершук Ж., Новоханько Л.М.* Українська культура в європейському контексті / Ю.П.Богуцький (ред.). — К.: Знання, 2007. — 680с.
2. *Вовкун В.* Унікальний шанс для української культури: Доповідь Міністра культури і туризму України // Культура і життя. - 2008. - 27 лютого. - С.1-2.
3. *Гонтова Л.В.* Українське мистецтво. II половина ХХ ст.. — К. : Редакція загальнопедагогічних газет, 2005. — 112с.
4. *Дзюба І.* Стереотипи сприйняття української культури // Київ. - 2002. - № 11. - С.141-145. *Ліховий І.* Українська культура сьогодні: кроки до сходження: Ексклюзивне інтерв'ю Міністра культури і туризму України. // Культура і життя. - 2006. - 22 лют. - С.1.

Додаткова література:

1. *Грабович Г.* "Основна проблема, яка нині стоїть перед українською культурою, це невизначеність української політики": Інтерв'ю з головним редактором часопису "Критика", професором Гарвардського університету Григорієм Грабовичем: [Про стан сучасної української культури, її основні проблеми. "Проект Володимира Олійника "Про справжнє та надумане. Думки небайдужих людей"] /Провів В.Олійник. // Політика і культура. - 2001. - № 10. - С.18 - 23.
2. *Гнаткевич Ю.В.* Чи злетить птах у синє небо? Нариси про русифікованих і русифікаторів та гірку долю української мови в незалежній Україні. — К. : Видавничий центр "Просвіта", 1999. — 127с.:

Завдання на СРС Законспектувати:

1. Видатні науковці, їх внесок у розвиток новітньої української та світової науки.
2. Преса та книговидавнича справа України.
3. Фізкультура і спорт сучасної України.

5. Семінарські заняття

Семінар №1

Тема: Основні етнополітичні аспекти в історії українського народу

Основна мета:

- за результатами аналізу історичних джерел та історіографічної літератури визначити періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в Україні;
- визначити історичні аспекти появи чисельних етносів в Україні, найбільш характерні риси їх спілкування між собою в рамках держави; а також суть поняття “етнополітики” та її особливості в різних періодах життя українського народу;
- зробивши аналіз історіософських концепцій щодо формування та розвитку українського етносу, визначити особистий погляд на згадану проблему;
- з врахуванням визначеної належності себе та оточуючих до певного етносу, підтримувати сприятливий психологічний клімат при здійсненні спільної діяльності.

План

1. Історіософські концепції щодо формування та розвитку українського етносу.
2. Етнополітика та її особливості у часи Київської Русі, Галицько-Волинського князівства та Козацько-гетьманської держави.
3. Етнополітичний фактор в умовах розбудови української незалежної держави.
4. Міграція та еміграція українців, її хвилі. Українська діаспора та її внесок у відродження держави.

Реферативні фіксовані виступи.

1. Формування концепції державної етнонаціональної політики сучасної України.
2. Етноси в Україні: від найдавніших часів до сьогодення.
3. Етнічні спільноти в кримському регіоні в історичній ретроспективі.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. *Бойко О.Д.* Історія України. – К., 2002. – С. 58–80.
2. *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 12 кн. – К., 1991. – Кн. 1, 2, 3, 4.
3. *Грушевський М.С.* Ілюстрована історія України. – К., 1990 – С. 31-38, 105-108, 111-114.
4. Етнографія України: Навч. посібник / За редакцією С.А.Макарчука – Львів, Світ, 1994. – С.520.
5. *Зубалій О.Д., Лановик Б.Д., Траф'як М.В., Жук Г.М.* Історія української діаспори: Навчальний посібник для студентів вузів – К.: НМК ВО, 1998. – 148 с.
6. Історія України. За ред. проф. Б.П. Ковальського. – К.: Вища школа, 1998. – С.3–87.
7. Історія України. За ред. В.А. Смолія.– К.:Альтернатива, 1997. – С.405- 418.

8. Історія української еміграції. Матеріали по спецкурсу. Укл. О.Д.Зубалій, Д.Лановик та інші. – К.: НМК ВО, 1992 – С. 96.
9. Литвин В.М. Україна на межі тисячоліть (1991–2000 рр.). – К., 2000. – 467 с.
10. Національні процеси в Україні. Документи і матеріали в 2-х частинах. – К.: Наукова думка, 1997. – 205 с.
11. Політична історія України. / За ред. В.І.Танцюри – К., 2001. – С. 26–33, 45–48.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Толочко П. Київська Русь. – К., 1996. – 249 с.
2. Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції, перспективи / За заг. ред. Г.В. Щокіна. – К.: МАУП, 2000. – С. 47–59.
3. Українська народність: Нариси соціально-політичної і етнополітичної історії. – К.: Наукова думка, 1990. – 350 с.
4. Чирко Б. Національні меншини на Україні (20–30-ті рр. ХХ ст.). – К., 1995. – 410 с.

Семинар №2

Тема: Проблеми відродження української держави у ХХ ст. та на початку ХХІ ст.

Основна мета:

- за результатами аналізу історичної літератури, використовуючи ознаки різних епох та критерії причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів визначити основні закономірності, суть і наслідки етапів і процесів державотворення;
- визначити історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України;
- враховуючи особливості сучасного державотворення визначити особисту участь в усіх процесах.
-

План

1. Українська революція 1917-1920 рр.: досягнення та прорахунки в державотворчих змаганнях.
2. Державотворчі процеси в Україні в радянський період та їх історичне місце.
3. Національно-творчий характер суверенної України на рубежі ХХ-ХХІ ст.

Реферативні фіксовані виступи.

1. Національно-визвольна боротьба на західноукраїнських землях та утворення Західноукраїнської Народної Республіки.
2. Конституційний процес в Україні - історичні особливості.
3. Активізація процесу політичного реформування української держави на початку ХХІ ст.
4. Основи зовнішньополітичної діяльності України на сучасному етапі.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко І. Селянство України в другій половині XVI – першій половині XVII ст. – К., 1963. – 285 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2002. – С. 86 – 135, 566 – 614.
3. Борисенко В.Й. Курс української історії з найдавніших часів до ХХ ст. – К., 1998. – С. 18 – 21, 46 – 60, 87 –107, 117 –127, 210 –278, 327 – 387.
4. Дігтяр П.А. Історія держави і права України. – К., 1997. – 76 с.
5. Історія держави і права України. / Калиновський В.С., Кузьминець А.В. – К., 2003. – 448 с.

6. Історія України: курс лекцій / За ред. Ковальського Б.П. – К., 1998. – 407 с.
7. Історія України: Навч. посібник/ За заг. ред. Смолія В.А. – К., 1997. – С. 45–70.
8. *Киричук В.В.* Історія державного управління в Україні. – К., 2000. –135 с.
9. Новітня Історія України: 1900–2000 / За ред. Слюсаренка А.Г. – К., 2002. – 174-260 с.
10. Політична історія України / За ред. В.І. Танцюри - К., 2001. - С. 33-44, 49-55, 56-69.
11. *Тараненко М.Г., Шевчук В.П.* Історія української державності. Курс лекцій. – К., 1990. – 608с.
12. *Яковенко Н.М.* Нариси з української історії – К., 1997. – 403 с.
13. Українська державність у ХХ столітті: Історико–політологічний аналіз / О. Дергачов (кер. авт. кол.). – К.,1996. – С. 277–280.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. *Гунчак Т.* Україна, перша половина ХХ ст.: Нариси політичної історії. – К., 1993. – 105 с.
2. *Гуржій О.* Українська козацька держава в другій половині XVII – XVIII ст.: кордони, населення, право. – К., 1996. – 255 с.
3. Історія держави і права України. / Калиновський В.С., Кузьминець А.В. – К., 2003. – 448 с.
4. *Кондратюк В.О., Буравченкова С.Б.* Українська революція: здобутки та втрати в державотворчих змаганнях. – К.,1998. – 207 с.
5. *Кремень В., Табачник Д.* Україна: альтернативи поступу (критика історичного досвіду). – К., 1996. – 406 с.
6. *Литвин В.М.* Україна на межі тисячоліть. – К., 2000. – 385 с.
7. *Нагаєвський І.* Історія української держави ХХ ст. – К., 1993. – 413 с.
8. Українська державність у ХХ ст.: Історико-політичний аналіз / О.Дергачов (кер. авт. кол.) – К., 1996 – С.277 – 280

Семинар №3

Тема: Історія формування та діяльності громадських організацій та політичних партій в українському суспільстві

Основна мета:

- аналізуючи сучасні документи та історичні матеріали, що відтворюють закономірності попереднього життя українського народу, визначити особливості сучасного соціально-політичного розвитку українського суспільства та його перспективу;
- проаналізувати зародження історично української соціальної системи, наявність в ній ознак міжнародного впливу, поєднання історичного і сучасного;
- зробити аналіз історії формування соціальних груп та їх роль у створенні оригінальної форми державності;
- врахувати процеси соціально-політичної історії України при здійсненні навчальної та соціальної діяльності.

План

1. Український національно-культурний та революційний рух в кінці XVIII - XIX ст.
2. Створення українських політичних партій на початку ХХ ст. та їх роль в революції 1917–1920 рр.
3. Створення радянської моделі суспільного розвитку та її вплив на соціально-політичну ситуацію в Українській РСР.
4. Демократизація громадсько-політичного життя на рубежі ХХ – ХХІ ст. Формування багатопартійної системи в сучасній Україні.

Реферативні фіксовані виступи.

1. Кирило-Мефодіївське товариство та його вплив на зростання національної свідомості українців.
2. Виникнення громад та їх роль у національному відродженні України.
3. Участь українських депутатів в I та II Державних Думах Російської імперії.
4. Дисидентський рух як політична форма опору офіційній владі в Україні.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. *Бойко О.Д.* Історія України. – К., 2002. – С.566 – 614.
2. *Голобуцький О.Г. та ін.* Політичні партії України. – К., 1996. – 135 с.
3. Історія України: курс лекцій / За ред. Ковальського Б.П. – К., 1998. – 407с.
4. Історія України: Навч. посібник/ За заг. ред. Смолія В.А. – К., 1997. – С. 45 –70.
5. *Крисаченко В.С.* та ін.. Україна: крок у XXI століття (соціально-політичний аналіз). – К., 2002. – 620 с.
6. Новітня історія України: 1900 –2000 рр./ За ред. Слюсаренка А.Г. – К.: Вища школа, 2002. – 719 С.
7. Політична історія України: Навч. посібник/ За ред. Танцюри В.І. – К.: Академія, 2001. – С. 151 – 425.
8. Українська народність: нариси соціально-економічної і етнополітичної історії. – К.:Наук. думка, 1990. – С. 12–88.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія суспільних рухів та політичних партій в Україні (XIX ст. – 1920 р.). – К., 1993. – 104 с.
2. *Касьянов Г.В.* Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х рр. – К., 1995. – 346 с.
3. *Колесник В.Ф., Рафальський О.О., Тимошенко О.П.* Шляхом національного відродження: Національне питання в програмах та діяльності українських партій Наддніпрянщини. 1900 –1907 рр. – К., 1998. –189 с.
4. *Кравченко Б.* Соціальні зміни і національна свідомість в Україні ХХ ст. – К., 1997. – 438 с.
5. *Шаповал Ю.* Україна 20-50-х років і сторінки неписаної історії. – К., 1995. –169 с.
6. *Шевченко Л.* Культурно-ідеологічні процеси в Україні у 40-50-х роках. – Український історичний журнал. – 1992. – № 7-8.
7. *Шип Н.А.* Интеллигенция на Украине (XX столетие). Историко-социологический очерк. – К., 1991. – 147 с.

Семінар №4

Тема: Особливості та визначальні тенденції розвитку освіти, науки та техніки в певні історичні періоди в житті українського народу

Основна мета:

- визначити історичні аспекти виникнення і функціонування освітніх систем в Україні, закономірності становлення вищої освіти в Україні;
- проаналізувати розвиток науки і техніки України, як невід'ємної частини світової науково-технічної революції;
- визначити пріоритетні напрямки досліджень науковців НТУУ “КПІ”, та свою участь у наукових розробках;
- проаналізувавши запровадження Болонського процесу у вищій освіті в Україні, в НТУУ “КПІ”, зробити власні пропозиції щодо удосконалення організації навчання.

План

1. Зародження і розвиток освіти на українських землях у період Київської Русі та литовсько-польської доби.
2. Освітні реформи XIX століття. Створення вищої школи в Україні.
3. Становище освіти в УРСР: від ліквідації неписьменності до запровадження загальної середньої освіти.
4. Суть, періодизація та соціально-економічні наслідки сучасної науково-технічної революції. Освіта наука, промислово-технічна політика України 1991-2006 роках.

Реферативні фіксовані виступи.

1. Розвиток історичної науки в Україні XVIII-XIX ст.
2. Становище освіти в період Центральної Ради та Гетьманату.
3. Наукові досягнення вчених КПІ в умовах розгортання науково-технічної революції.
4. Орієнтація України на органічне включення її до світового промислово-технічного потенціалу.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аксиоми для нащадків: українські імена у світовій науці. Зб. Нарисів. – Львів: Меморіал, 1992. – С.544.
2. Державні науково-технічні програми. – К., 1995. – С. 100–110, 130–143.
3. Дослідження з історії техніки. Випуск 1. – К., 2002. – С.156.
4. Дослідження з історії техніки. Випуск 2. – К., 2003. – С.164.
5. Історія Академії наук України. – К., 1994, - С.356.
6. Історія національної освіти та педагогічної думки в Україні: Навч. посіб. / Медвідь Л.А. – К.: Вікар, 2003. – 304 с.
7. Історія України: курс лекцій / За ред. Ковальського Б.П. – К., 1998. – С.136–142, 205–230, 327–328, 453–456.
8. Історія України: Навч. посібник/ За заг. ред. Смолія В.А. – К., 1997. – С.433–438.
9. *Кремень В.Г.* Освіта і наука України: шляхи модернізації. – К., 2003. – 216. С.
10. Новітня історія України (1900-2000). За ред. А.І. Слюсаренка. – К., 2000. – С. 598–605.
11. Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події. За ред. В.Г. Кременя. – К., 2001. – С. 8–68, 78–100.
12. Освіта України. Нормативно-правові документи – К.: Міленіум, 2001. – С. 11–38, 63–86, 128–137, 267–292, 367–371.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вища освіта: проблеми та перспективи розвитку. – К., 1995. – С. 7–9, 42–44, 81–82, 112–114.
2. *Глузман А.В.* Университетское педагогическое образование: опыт системного исследования. – К., 1997. – С. 170–195.
3. *Литвин В.М., Андрущенко В.О.* Науково-освітній потенціал нації: В 3-х Т. – К., 2003.
4. Освітні технології. За ред. О.М. Пехота. – К., 2001. – С. 128–162.
5. Україна в XX ст. Зб. док. і мат. – К., 2000. – С. 196, 197, 207, 252–254, 275–276, 286–287.
6. Україна: утвердження незалежної держави. (1991–2001). За ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 421–462.
7. *Яблонський В.А.* Вища освіта в Україні на межі тисячоліть: проблеми та інтернаціоналізації. – К., 1998. – С. 38–74.

5. Самостійна робота

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

При написанні рефератів, опанувань окремих питань програми, які пропонуються для самостійного вивчення треба сформулювати наступні здатності випускників вищого навчального закладу та систему умінь, що їх відображає.

При здійсненні самостійної роботи визначити:

- > за результатами аналізу історичних джерел та історіографічної літератури, використовуючи ознаки соціально-історичних епох та критеріїв причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів, періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в Україні;
- > історіософські концепції щодо формування та розвитку українського етносу;
- > основні закономірності, суть і наслідки етапів і процесів українського державотворення;
- > історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України;
- > аналізуючи сучасні документи та історичні матеріали, що відтворюють закономірності попереднього життя українського народу, визначити особливості сучасного соціально-політичного розвитку українського суспільства та його перспективу;
- > історичні аспекти появи чисельних в Україні, найбільш характерні риси їх спілкування між собою, в рамках держави;
- > зародження історично української соціальної системи, наявність в ній ознак міжнародного впливу, поєднання історичного і сучасного;
- > об'єктивні умови і суб'єктивні фактори в процесах гуманітарного, політичного життя народу.

Питання програми, які пропонуються для самостійного вивчення:

Розділ 1. Тема 1.1.

1. Еволюція концепцій та історіографії основних проблем курсу, його наукова періодизація;
2. Історіографія проблеми генезису українського народу;
3. Початок людської цивілізації на території України, Трипільська доба, після трипільська, скіфо сарматська, слов'янська доба;
4. Теорія походження слов'ян та історіографія проблеми генезису українського народу;

5. Основні періоди формування українського народу, становлення української нації.

Тема 1.2.

1. Міжетнічні конфлікти у національно-визвольному русі на західноукраїнських землях у період 1918-1920 рр.;
2. Етнічний фактор у політиці Російської влади на Україні 1917-1920 рр.;
3. Проблеми вирішення взаємних стосунків між різними етнічними спільнотами у часи українізації;
4. Західноукраїнські землі в 20-30-х роках. Режим соціального і національного гноблення в Галичині, Буковині, Закарпатті. Розвиток національно-визвольного руху;
5. Етнополітичні проблеми в Україні періоду Другої світової та Великої Вітчизняної воєн;
6. Задоволення національно-мовних і культурних проблем усіх етносів в Україні;
7. Повернення незаконно депортованих народів та проблеми відродження їх культури;
8. Незалежна міграція. Проблеми біженців.

Розділ 2. Тема 2.1.

1. Становлення і розвиток суспільних зв'язків в Україні в додержавний період. Полісна організація суспільства представників Трипільської, Середньо-Стогівської та інших культур;
2. Слов'янський період розвитку української державності. Держави антів, готів, дулібів та ін.;
3. Спільна боротьба українського і литовського народів проти татаро-монголів;
4. Боротьба українського народу проти поневолювачів. Виникнення козацтва;
5. Запорізька Січ: суспільно-політичний лад;
6. Занепад і ліквідація козацько-гетьманської держави в другій половині XVIII століття. Причини і наслідки.

Тема 2.2.

1. Селянські, військові та робітничі рухи в 1917-1920 рр. в Україні;
2. Жовтневі події в Україні в 1917 р. Проголошення УНР. Встановлення Радянської влади в Україні;
3. Заключний етап громадянської війни в Україні (кінець 1919- 1921 рр.). Україна в радянсько-польській війні, розгром військ Врангеля;
4. ЗУНР після Акту Злуки з УНР. Окупація західноукраїнських земель Польщею, ліквідація державотворчих здобутків українців;
5. Утворення СРСР та входження нього України;
6. Велика Вітчизняна війна. Роль УРСР в остаточному розгромі фашистської Німеччини та її союзників;
7. УРСР - одна із засновників ООН;
8. Подальше об'єднання українських земель у складі УРСР радянсько-чехословацький договір про входження Закарпаття в УРСР. Перехід в лютому 1954 р. Кримської області із складу РСФСР до України.
9. Причини та суть кризових явищ в радянському суспільстві 70-80-х рр. Діяльність В.В. Щербицького;
10. Перші кроки в державному будівництві України. Завершення формування трьох гілок влади в державі;
11. Прийняття 28 червня 1996 роки Конституції України;
12. Проведення позачергових та чергових виборів до Верховної Ради та президента (1994, 1998, 1999, 2002, 2004, 2006 рр.);
13. Основи зовнішньополітичної діяльності української держави.
14. Участь України в міжнародних організаціях і структурах;
15. Активізація процесу політичного реформування української держави на початку XXI століття. Намагання конституційного оновлення України на засадах парламентсько-президентської республіки.

Розділ3. Тема 3.1.

1. Рабовласницькі системи на території Північного Причорномор'я;
2. Причини і джерела виникнення козацтва, його соціальна база і організаційна структура першого періоду існування;
3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття;
4. Створення козацької держави і становлення української соціальної структури з 1648 - до кінця XVIII століття;
5. Церква та суспільно-політичне життя в Україні XX/II-XIX ст.;
6. Селянські повстання на Лівобережжі та Слобожанщині, Гайдамацький рух. Коліївщина. Рух опришків;
7. Стратегія і тактика політичних організацій в Першій Світовій війні. "Спілка визволення України". Головна Українська Рада;
8. Культурне будівництво у 1920-1930-х роках. Політика українізації;
9. Утворення тоталітарного режиму, політичні процеси в кінці 20-х 30-ті роки, масові репресії;
10. Культурне і політичне життя України в роки Другої Світової війни;
11. Дві течії опору в Україні: партизанський рух. ОУН-УПА;
12. Політико-ідеологічні і культурні процеси в Україні в перші післявоєнні десятиріччя (1945-1964рр.);
13. Лібералізація політичного і культурного життя в період "хрущовської відлиги", шістдесятники;
14. Політичний і духовний розвиток українського суспільства в період загострення кризових явищ радянської системи (1985-1991рр.);

Тема 3.2.

1. Формування політичних партій. "Партія влади" та опозиція, їх вплив на громадсько-політичне життя в Україні;
2. Розшарування суспільства за майновим станом. Корупція та заходи щодо подолання цього явища. Формування середнього класу;
3. Українська церква та проблеми духовного відродження нації;
4. Фізична культура і спорт в Україні;

5. Мовна ситуація; утвердження української мови в усіх сферах суспільного життя;
6. Преса і книговидавнича справа; кіно, телебачення, радіо, театр;
7. Народна освіта та вища школа, їх реформування;
8. Співпраця в галузі культури з українською діаспорою.

Розділ 4. Тема 4.1.

1. Культура давніх слов'ян. Походження давньоруської мови.
2. Культура Київської Русі, Галицько-Волинського князівства.
3. Прийняття християнства у Київській Русі та його вплив на розвиток культури;
4. Діяльність Острозької школи. Утворення та діяльність Київського Колегіуму; братські та єзуїтські школи;
5. Культура Козацької держави. Зміни у культурному житті України після ліквідації Гетьманщини.
6. Наукова думка, книгодрукування та їх вплив на формування історичних знань, поширення природничих та точних наук у XVII - XVIII ст.;
7. Формування української літературної мови. Русифікаторська політика царату.
8. Стан літератури і мистецтва поч. XX ст., його основні напрями. Наивидатніші представники.
9. Культура радянської України.
10. Політика коренізації, її мета, зміст, видатні представники доби "національного відродження" 1920-х рр.
11. Науково-технічна революція на українських землях.
12. Пріоритетні напрями освітньої, наукової і техніко-промислової політики сучасної України.
13. Культурне життя сучасної України.

Тематика індивідуальних завдань додається до робочої програми (Додаток А).

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ.

При вивченні дисципліни рекомендується застосування загальнонаукових та специфічних принципів та методів історичної науки. Це дає можливість студентам засвоїти необхідний обсяг науково-теоретичних знань, що обумовить можливість цілісного сприйняття процесів функціонування сучасного суспільства на національному та загальноосвітньому рівнях, набуття ними навичок і норм свідомої суспільно-політичної поведінки.

Методологічне забезпечення курсу структуроване у трьох напрямках: 1) лекційна робота; 2) семінарське заняття; 3) самостійне опрацювання матеріалу. При розгляді основних питань лекції рекомендується звернути увагу на історіографічний аналіз літератури, роблячи акцент на дискусійні питання. Під час ознайомлення студентів з різними думками істориків бажано пропонувати їм визначитися з власною позицією по різних проблемних питаннях з історії України. Структурування лекційного матеріалу повинно бути спрямовано на формування такої системи подачі лекції, що передбачає визначення критеріїв причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів, основних закономірностей, суті і наслідків їх окремих етапів. Також рекомендується при відтворенні закономірностей попереднього життя українського народу визначати особливості та тенденції сучасного суспільно-політичного розвитку України та його перспективи. Бажано застосування нових навчальних технологій, що передбачає використання методів соціальних досліджень, математичної статистики та інших міждисциплінарних методик з метою визначення студентом своєї належності до певної соціальної групи та учасників спільної дії. Врахування цих рекомендацій дає можливість підтримувати сприятливий психологічний клімат при здійсненні виробничої або соціальної діяльності.

З метою оптимізації пізнавальної активності студентів під час опрацювання лекційного матеріалу бажано надавати доручення підготувати різноманітну наочність навчальних занять - історичні карти різних періодів, структурно-логічні схеми, хронологічні таблиці, ілюстративний матеріал та інше.

Під час проведення семінарських занять рекомендується організувати дискусії між студентами з проблемних питань курсу, направляти їх у діалектико-матеріалістичний дискурс, акцентувати увагу на узагальнення і аналіз наукової інформації історичного, політичного, гуманітарного характеру, формулювання власної позиції та оцінки студентом викладеного матеріалу з метою усвідомлення історичних особливостей пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України. Стимулюванням творчої активності студентів

можуть бути підготовка та виступи на семінарі фіксованих реферативних виступів, які бажано доручати найкращим студентам.

Для залучення студентів до джерельної бази курсу рекомендується організація відвідання та ознайомлення навчальними групами з музейними фондами. Бажано з метою практичної реалізації вивченого запропонувати студентам виготовити наочний матеріал.

Самостійне опрацювання матеріалу орієнтоване на творче опрацювання лекцій (74 години). Метою цього виду роботи є формування у студентів навичок науково-дослідної роботи, яка складається з вміння самостійно опрацьовувати історичну літературу, використовувати методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та систематизації, доповнювати монографічні видання джерельною базою (документами і матеріалами, періодикою). Оптимальною формою науково-дослідної роботи студентів може бути підготовка і участь у науково-практичних конференціях, в тому числі тих, що проводить щорічно кафедра історії з проблем історії Батьківщини та сучасності. Бажано для заохочення студентів у додаткових формах роботи надавати їм додаткові рейтингові бали від 5-ти до 10-ти.

Додається до робочої навчальної програми "Положення про рейтингову систему оцінювання з кредитного модуля" (Додаток Б).

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Антонюк О.В. Основи етнополітики: Навч. посіб. Для студентів навч. закладів: К.: МАУП – 2005 – 432 с.
2. Грушевський М. Історія України-Руси. В 11-ти т. - К., 1991-1997.
3. Бойко О.Д. Історія України. - К., 1999.
4. Етнонаціональна структура українського суспільства. Довідник. (Євтух В.Б. та інші). – К.: Наук. Думка, 2004 – 344 с.
5. Історія України / За редакцією Ковальського Б.П - К.,1998.
6. Історія України. Конспект лекцій. У 4-х частинах. - К., 1993-1995.
7. Історія України / Під загальною ред. В.А.Смоля - К., 1997.
8. Історія України / За редакцією Ю.Зайцева. - Львів, 1996.

9. Історія української культури [Текст]: курс лекцій / О.В. Ліхолат, П.А. Дігтяр, С.Ю. Боева та ін.; під. Аг. ред.. д-ра іст. наук С. О. Костишевої . – К.: НТУУ "КПІ", 2010. – 336 с.
10. Конституція України. Із змінами, - внеси нами згідно із Законом № 2952 – VI від 01.02.2011. // Відомості Верховної Ради України – 2011 - №10 – ст.. 68.
11. Макарчук С.А. Етнічна історія України: навч. посібник: - К.: Знання, 2006 – 471 с.
12. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи / С.І. Бандур, Т.А. Заяць, В.І. Куценко та ін. за аг. рег. Д-ра екон. Наук, проф. , Чл-кор. НАН України Б.М. Данилишина. – Черкаси: Брама – Україна, 2006. – 760 с.
13. Декларація про державний суверенітет України: прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. - К., 1991.
14. Акт про незалежність України: прийнятий 24 серпня 1991 року // Хрестоматія з історії України. - К., 1993 - С. 363-364.
15. Україна в ХХ столітті (1900-2000): 36. Документів і матеріалів / Упор. А.Слюсаренко, В.Гусєв, В.Король та ін. - К., 2000.
16. Національні процеси в Україні. Документи і матеріали. В 2-х частинах. - К., 1997.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Брайчевський М. Вступ до історичної науки: Навчальний посібник. - К., 1995.
2. Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історичні перспективи та сучасний стан. -К., 1994.
3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ -ХХ ст. Навч. посібник. - К., 1997.
4. Дігтяр П.А. Історія держави і права України. - К., 1997.
5. Зубалій О.Д., Пайовик Б.Д., Траф'як М.В., Жук Г.М. Історія української діаспори: Навчальний посібник для студентів вузів- К., 1998.

6. Історія і її соціально-виховне значення // Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. - К., 1991. - С. 190-192.
7. Малий етнополітичний словник / О.В. Антонюк, В.І. Волобуєв та ін.. – К.: МАУП. 2005 – 288 с.
8. Литвин В.М. Україна на межі тисячоліть (1991-2000 рр). - К., 2000.
9. Політичні партії як суб'єкт формування політико – управлінської еліти в умовах політичної модернізації: Навч. посібник / Нау. Акад.. держ. упр. При Президентові України; Укр. Га – во сприяння соціальним іноваціям. Ред. кол.: Е.А. Афонін (голова), Ю.С. Ганжурав, В.В. Лісничий, О.В. Радченко. – К.: Парламентське видавництво, 2006 – 416 с.
10. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова. - К., 1993.
11. Політична історія ХХ століття: Навч. посіб. / В.Ф.Салабай, Л.О.Панчук, Я.А.Титаренко та ін. Вид. 2-е. перероб. і доп. - К., 2001.
12. Політична історія України. ХХ ст: У 6 т. / Редкол.: І.Ф. Курас (гол.) та ін. - К., 2003.
 - Т.1. На зламі століть (кінець ХІХ ст. - 1917 р.);
 - Т.2. Революція в Україні: політико-державні моделі та реалії (1917 - 1920);
 - Т.3. Утвердження радянського ладу в Україні (1921 - 1938);
 - Т.4. Україна у Другій світовій війні (1939 -1945);
 - Т.5. Українці за межами УРСР (1918-1940);
 - Т.6. Від тоталітаризму до демократії (1945-2002).
13. Табачник Д.В., Попов Г.Д., Воронін В.М., Пилипенко Т.І. Розвиток етнонаціональних відносин в Україні. Стан. Тенденції. Перспективи. Л.: Світ, 2007. - 528с.

14. 14.Політична історія ХХ ст.: Навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисципліни / Салабай В.Ф., Титаренко Я.А., Панчук Л.О. та ін. — К., 2002.
15. Смолій В.А., Степанков В.С. Українська державна ідея. - К., 1997.
16. Соціально-політична трансформація України: реальність, міфологеми, проблеми вибору / Михальченко М.І., Журавський В.С., Танчер В.В.; НАН, Ін-т соціології. — К., 1997.
17. Україна і світ. Історія господарства. - К., 1994.
18. Киричук В.В. Історія державного управління в Україні. - К., 2000. Толочко П.П. Київська Русь - К., 1996.
19. Українська Центральна Рада: Документи і матеріали. У 2-х т. / під ред. П.Толочко. -К., 1996-1997
20. Ульяновський В. Історія церкви та релігійної думки в Україні. - К., 1994. -Т. 1-2.
21. Шевчук В., Тараненко М. Історія української державності. - К., 1999.
22. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків: В 3-х т. - К., 1990-1993.
23. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХVІІІ століття. - К., 1997.

Розробник програми:

к.і.н.,доц. Тараненко М.Г. _____

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Еволюція концепцій становлення української нації: визначення місця українців в етногенезі східнослов'янських народів.
2. Міжетнічні процеси в контенті польсько-литовських уній: проблеми українсько-польських та українсько-єврейських стосунків.
3. Обмеження та остаточна ліквідація автономії України: етнополітичний аспект.
4. Етнополітичний фактор в умовах інкорпорації українських земель до складу Російської та Австрійської імперії. Українське національне піднесення кінця XVIII початку XIX ст.
5. Причини та особливості формування історико-етнографічних регіонів України.
6. Витоки державотворчих процесів України: скіфсько-сколотська держава, античні містиполіси, антське царство.
7. Княжий період державотворення на українських землях. Київська Русь та Галицько-Волинське князівство: їх державний лад, системи органів державного управління та етапи їх розвитку.
8. Особливості державного життя в Україні за часів Литовського та Польського підпорядкування.
9. Українське козацтво як державотворча сила.
10. Утворення української козацько-гетьманської держави - війська запорізького під проводом Б. Хмельницького: її історія, досвід, наслідки.
11. Становлення української соціальної структури в української козацько-гетьманської держави з 1648 до кунця XVIII ст. Подальше закріпачення селян.
12. геополітичне становище України на межі XIX-XX ст. Українське питання в Першій Світовій війні.
13. Національне питання в програмах українських політичних партій та боротьба за його реалізацію в кінці XIX - на початку XX ст.
14. Боротьба політичних сил за відродження української держави в 1917-1920 рр.: пошук оптимальної моделі державотворення.
15. Становлення радянської форми суспільного розвитку: формування однопартійної політичної системи. Масові репресії в кінці 20-х - 30-х роках XX ст.
16. Політика радянської влади щодо українського селянства в роки колективізації.
17. Плани сусідніх держав щодо України напередодні та на початку Другої Світової війни.
18. Розгортання руху опору на окупованій Німеччиною та її союзниками території України в 1941-1944 рр.
19. Політичний і духовний розвиток українського суспільства у період загострення кризових явищ радянської системи (1965 - 1985 рр.). Дисиденство, його течії.

20. Поширення писемності та наукових знань у Київській Русі після прийняття християнства.
21. Новітні відкриття у природознавстві на початку XX ст. та розвиток науки і техніки в Україні.
22. Створення Національної академії наук України та її роль у розвитку науки.
23. Основні проблеми національно-державного відродження України на межі XX - XXI ст. конституційний процес - історичні особливості.
24. Україна у сучасних геополітичних перетвореннях: стратегія зовнішньополітичної діяльності незалежної держави.
25. Утворення багатопартійної системи та її вплив на громадсько-політичне життя сучасної України.
26. Концептуальні досади сучасної державної етнополітики України: захист прав національних меншин.
27. Сучасна соціальна політика України та заходи щодо подолання кризових явищ.
28. Основні тенденції співробітництва незалежної країни з міжнародними організаціями.
29. Українська діаспора, її роль у розбудові української держави на сучасному етапі.
30. Запровадження нової моделі освіти на рубежі XX-XXI ст.
31. Розвиток культури в незалежній Україні: мовна ситуація.
32. Духовне життя в Україні: діяльність різних релігійних конфесій та їх співіснування.
33. Становище та перспективи розвитку української науки після проголошення незалежності України, її роль у створенні іноваційної моделі розвитку економіки.
34. Роль засобів масової інформації у розбудові незалежної Української держави.
35. Молодіжна держава політики: проблеми, перспективи.
36. Фізична культура і спорт. Участь українських спортивних команд в Олімпійських іграх, Європейських світових чемпіонатах.

Розробник програми:

к.і.н., доц. Тараненко М.Г. _____

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕЙТИНГОВУ СИСТЕМУ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ
 з кредитного модуля – Історія України

Розподіл навчального часу за видами занять і завдання з дисципліни згідно з робочим навчальним планом.

Семестр	Навчальний час		Розподіл навчальних годин			Контрольні заходи	
	Кредити	Акад. год.	Лекції	Семінар	СРС	МКР	Семестр. Атестація
1	3	108	36	18	54	1	Екзамен

Рейтинг успішності студента складається з балів, що отримуються за роботу на 13-ти лекціях, на 4-х семінарських заняттях, в тому числі за 3 експрес-контрольних, що проводяться на семінарах, балів за самостійну роботу. Семестровим контролем є МКР та екзамен.

Система рейтингових балів та критерії оцінювання.

1. **Робота на лекціях:** Ваговий бал - 2 бали.
 Максимальна кількість балів на всіх лекціях дорівнює
 $2 \text{ бал} \times 13 = 26 \text{ балів}$ (з урахуванням приступності на лекціях та наявності конспекта лекцій)
 2. **Робота на семінарських заняттях:**
 - експрес-контроль.** Ваговий бал - 3 бали
 - повна відповідь - 3 балів;
 - неповна відповідь - 1-2 бали;
 - незадовільна відповідь - 0 балів
 - виступи на семінарі. Ваговий бал - 5 балів**
 - глибоке розкриття питань семінару, вільне володіння матеріалом - 5 балів;
 - неповна багаторазова участь у роботі семінару - 3-4 бали;
 - участь у роботі семінару - 2 бали;
 - максимальна кількість балів за всі семінарські заняття
 $3 \text{ балів} \times 3 + 5 \text{ балів} \times 4 = 29 \text{ балів}$
 3. **Самостійна робота:** Ваговий бал - 35 балів
 - 3.1. **Аналітичний огляд (реферат).** Ваговий бал
 - Глибоке розкриття проблеми, відображення власної позиції, вміння виділити за темою аспект у питанні та зробити висновок - 15 балів;
 - Обґрунтоване розкриття проблеми - 11-13 балів;
 - Тема розкрита не повно - 8-10 балів
 - Реферат суто компілятивного рівня - 6-7 бали;
 - Реферат не зарахований - 0 балів;
 - 3.2. **Самостійне опрацювання матеріалу курсу** шляхом залучення додаткових джерел (бібліотеці, читальному залі, інтернеті), конспекти наукових публікацій - 18-20 балів;
 - Підготовка наукового реферату - 15-17 балів;
 - Складання хронологічних та порівняльних таблиць - 10-14 балів;
 - Виконання контрольних завдань - 10-13 балів;
 - Коротка відповідь на тестові питання - 5-9 балів.
- Максимальна кількість балів за всю самостійну роботу: $10 + 20 = 30 \text{ балів}$

4. Модульні контрольні роботи. Ваговий бал.

Повна відповідь

Неточна відповідь на деякі питання

Неповна відповідь

Незадовільна відповідь

- 10 балів (5*2)

- 4-5 балів;

- 3-4 бали;

- 2-3 бали;

- 0-1 бали.

Штрафні та заохочувальні бали за:

Відсутність на семінарському занятті та на лекції

без поважних причин

Несвоєчасне (пізніше ніж на тиждень) подання реферату

- - 2 бали.

- - 5 балів.

Участь у студентській науковій конференції з дисципліни, виконання завдань із удосконалення дидактичних матеріалів з дисципліни (складання, карт, схем, таблиць, відвідування музеїв і використання в роботі над курсом музейного матеріалу, участь у конференції та олімпіаді) надається від 5 до 10 заохочувальних балів.

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$R_c = 266 + 296 + 356 + 106 = 100 \text{ балів}$$

Для виставлення оцінок до залікової книжки RD переводяться у традиційні та ECTS оцінки відповідно до таблиці:

Значення рейтингу з дисципліни	Оцінка ECTS та визначення	Традиційна екзаменаційна оцінка	
95 R ≤ RD	A – відмінно	Відмінно	
85 ≤ RD < 95	B – дуже добре	Добре	
75 ≤ RD < 85	C – добре		
65 ≤ RD < 75	D – задовільно	Задовільно	
60 ≤ RD < 65	E – задовільно		
RD < 60	FX – незадовільно	Незадовільно	
RD < 40	F – незадовільно (потрібна додаткова робота)	Недопущено	

Необхідною умовою допуску до іспиту є позитивна оцінка самостійної роботи студента (не менше 30 балів) та загальний рейтинг не менше 60 балів.

Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг більше 60 балів, отримують оцінку з дисципліни автоматично, без додаткових випробувань.

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з дисципліни менше 60, тобто оцінку “незадовільно” або , зобов’язані складати іспит.

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів (RD≥60) мають можливості:

- не складати екзамен,
- а отримати оцінку автоматично, без додаткових випробувань”;
- складати екзамен з метою підвищення залікової оцінки;
- у разі отримання оцінки більшої, ніж у семестрі, попередній рейтинг студента з історії України скасовується і він отримує оцінку тільки за результатами складання екзамену;
- у разі отримання на екзамені оцінки меншої, ніж у семестрі, за студентом зберігається семестрова оцінка.

Навчальна програма складена на основі освітньо-професійної програми СВО

Розробник програми: к.і.н.,доц. Тараненко М.Г. _____